

Строк дії договору на капітальний ремонт довший, ніж строк воєнного стану: можливо?

Щодня внаслідок збройної агресії росії проти нашої держави в Україні страждають об'єкти інфраструктури. Відновлення багатьох із них не може чекати завершення війни, а має відбуватися негайно.

Згідно з пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 № 169 «Деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану» (далі — Постанова № 169) в умовах воєнного стану оборонні та публічні закупівлі товарів, робіт і послуг здійснюються без застосування процедур закупівель та спрощених закупівель, визначених законами України «Про публічні закупівлі» та «Про оборонні закупівлі».

Отже, капітальний ремонт об'єктів, пошкоджених внаслідок воєнних дій в Україні, має бути придбаний за правилами Постанови № 169, тобто шляхом укладення договору без використання електронної системи закупівель, про що (у разі, якщо ціна договору перевищує 50 тис. грн) слід відзвітувати не пізніше ніж через 20 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях (за винятком договорів, які містять інформацію з обмеженим доступом).

Однак спрощені правила закупівель на період воєнного стану запроваджені Урядом не «просто так», а саме для забезпечення потреб воєнного стану. Тому постало питання допустимих строків дії договорів, укладених за правилами Постанови № 169. Висловимось далі.

Огляд позиції Мінекономіки

Раніше Мінекономіки у [відповідь на запит Державної міграційної служби України № 202/2022](#) вказало, що «...З огляду на положення Конституції України, Постанови № 169 та Указу Президента № 64, строк дії договору та виконання зобов'язань за ним під час воєнного стану може охоплювати саме період дії воєнного стану і передбачати можливість їх продовження у разі продовження строку воєнного стану».

Водночас проведення капітального ремонту — справа не одного дня. Тому [замовники публічних закупівель поцікавилися у Мінекономіки](#): чи можливо визначити строк дії договору та строк виконання зобов'язань щодо виконання робіт на капітальний ремонт об'єктів, пошкоджених у результаті збройної агресії Росії, довший, ніж строк дії воєнного стану? Наприклад: строк дії договору — 31.12.2022, а строк виконання зобов'язань щодо виконання робіт — 31.08.2022?

Відповідь представників Мінекономіки на запит 371/2022: Шановний користувачу, повідомляємо, що відповідь на питання міститься **в листі від 22.04.2022 № 3304-04/16796-06 «Щодо змін, внесених до порядку закупівель у період воєнного стану»**.

Разом з тим зазначаємо, що ураховуючи частину другу статті 19 Конституції України, та відповідно до норм Закону, Положення про Міністерство економіки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459 (зі змінами), до компетенції Мінекономіки як Уповноваженого органу не належить визначення правомірності дій замовників в конкретних випадках.

Коментар

У згаданому **листі від 22.04.2022 № 3304-04/16796-06 «Щодо змін, внесених до порядку закупівель у період воєнного стану»** Мінекономіки, зокрема, зауважило:

«...строк дії договору є його істотною умовою та погоджується сторонами. Водночас замовникам у разі укладення договору про закупівлю, відповідно до умов якого передбачається оплата за рахунок бюджетних коштів, необхідно враховувати вимоги бюджетного законодавства, зокрема Бюджетного кодексу України.

*Крім того зазначаємо, що період воєнного стану визначено Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні" (зі змінами). Водночас **постанова № 169 регулює деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану та не поширюється на період після його припинення чи скасування...**».*

Із позицією Мінекономіки не посперечаєшся: оскільки в Постанові № 169 чітко (хоча й без вказівки на конкретні дати) визначено часові інтервали дії встановлених цією постановою особливостей здійснення закупівель, а саме «в умовах воєнного стану», то очевидно, що норми Постанови № 169 мають строковий, тимчасовий характер і після припинення чи скасування воєнного стану в Україні вже не можуть бути застосовані.

Водночас, відповідно до статті 629 ЦКУ, договір є обов'язковим для виконання сторонами. При цьому зміни в законодавстві (якщо тільки вони не унеможливають виконання зобов'язань або ж не призводять до істотної зміни обставин), не є підставою для внесення змін до договору. Інакше кажучи: строк дії Постанови № 169 зрештою закінчиться, так само як і режим воєнного стану, а договори, укладені за правилами Постанови № 169, все рівно доведеться виконати в повному обсязі.

Чи допустимо визначити строк капітального ремонту об'єктів понад визначений сьогодні строк дії режиму воєнного стану? **Так, на нашу думку, допустимо, за умови, що виконання зазначених робіт розпочнеться невідкладно під час воєнного стану.** Зауважимо, що в питанні воєнного стану законодавство «крокує» 30-денними періодами. Тобто в момент укладення договору підряду на капітальний ремонт його сторони

об'єктивно не можуть бути впевнені, що виконання зобов'язань гарантовано відбудеться до припинення чи скасування режиму воєнного стану в Україні. Але ж це не причина відмовлятися від проведення невідкладного капітального ремонту!

У статті Анастасії Матвійчук **«Нюанси укладення договорів без використання ЄСЗ у період воєнного стану»** вже зверталася увага на особливості строку дії договорів, укладених за правилами Постанови № 169, а саме: ***«...поставка для задоволення негайної потреби у період воєнного стану має відбуватися негайно у період воєнного стану, а не в третьому кварталі поточного року»***. Ми послідовно підтримуємо цю позицію, адже зазначене правило справедливе як для товарів, так і для робіт чи послуг.

Тобто, якщо замовник має невідкладну поточну потребу в капітальному ремонті певного об'єкта і має кошти на проведення таких робіт, то може сміливо укласти прямий договір на капітальний ремонт, зокрема й тоді, коли очікувана дата завершення робіт з капітального ремонту перебуває за межами встановленого на момент укладення такого договору строку дії режиму воєнного стану. Закликаємо перед прийняттям такого рішення чітко зважити всі можливі ризики та ясно розуміти, що саме ці роботи є першочерговими та доцільними в період війни.

Вкотре застерігаємо від зловживань: правила Постанови № 169 — лише для вирішення невідкладних поточних проблем воєнного часу! Дотримуйтеся принципів здійснення публічних закупівель та не станьте для себе ж ворогом.

Ще більше корисного щодо укладення договору в умовах війни читайте на порталі RADNUK.COM.UA в статті **«Нюанси укладення договорів без використання ЄСЗ у період воєнного стану»**. Також пам'ятайте, що в розділі «Зразки документів» — «Воєнний стан» вже розміщені такі додаткові угоди:

[Додаткова угода щодо внесення змін до договору про закупівлю згідно з п. 4 ч. 5 ст. 41 Закону України «Про публічні закупівлі»;](#)

[Приклад додаткової угоди про призупинення дії договору про закупівлю.](#)